

Rosa canina

Synonim lac.: *Rosa corymbifera*

róża dzika

Synonim pol.: róża psia

(c) fot. Gabriel Tomżyński TOMŻYŃSKI Szkółka Roślin

Róża dzika jest jednym z najpowszechniej występujących gatunków na terenie Polski i niemal całej Europy. Ponadto można ją spotkać w północno-zachodniej Afryce i południowo-zachodniej oraz środkowej Azji, aż do wschodnich Himalajów, gdzie rośnie do wysokości 2900 m n.p.m.. W obrębie gatunku wyróżnia się liczne odmiany naturalnie oraz uprawne. Kilkanaście odmian stosowanych jest w szkółkarstwie, jako podstawowe podkładki dla licznych odmian szlachetnych ze wszystkich grup róż. Róża dzika miała niewielki wkład w hodowlę odmian ozdobnych róż, niemniej w uprawie znajduje się kilka interesujących np. 'Kiese'. Gatunek ten był w dawnych czasach sadzony w pobliżu fortyfikacji, gdzie wraz z głogiem i tarniną stanowiły naturalne zasieki obronne. Róża dzika to gatunek o dużej zmienności. Kwiaty są pojedyncze, białe, blad różowe do jasnoróżowych, niezbyt duże, o średnicy 4-5 cm, płatkach w kształcie przypominającym serce z jaśniejszą podstawą. Kwiaty pojawiają się na krótkich pędach ubiegłorocznych, są osadzone pojedynczo lub zebrane w kwiatostanach do kilkunastu sztuk, pachną słabo. Owoce są pomarańczowe do szkarłatnych, jajowate do gruszkowatych, gładkie, rzadziej lekko ogryziono. Hypancja, czyli owoce pozorne dzikiej róży, są bardzo pożywne, pełne witamin, zwłaszcza bogate w witaminę C (0,6-4 %), której zawartość jest kilkukrotnie wyższa niż np. w owocach cytryny lub czarnej porzeczki. Ponadto owoce zawierają wiele cennych substancji prozdrowotnych np. polifenole, elagotaniny. Owoce służą przede wszystkim jako składnik m.in. herbat, konfitur, syropów, a także wina. Ostatnio przedmiotem badań są orzeszki róż. Pędy kolczaste. Kolce młode jasne, zwykle dość duże, hakowate, mocne, z nielicznymi kolcami igielkowatymi. Pędy są wygięte łukowato. Liście są gładkie lub owłosione, o 5-7 jajowatych listkach, średniej wielkości, matowe lub błyszczące, jasno do ciemnozielonych, piłkowane na brzegach. Krzewy osiągają do 3 m, ale w dobrych warunkach więcej. Krzewy łatwe w uprawie, rosną prawie na każdej glebie, z wyjątkiem bardzo kwaśnych, mokrych lub ubogich. Gatunek odporny na mróz, nie wymaga okrywania. Cięcie może być wskazane tylko odmładzające - co kilka lat. Krzewy czasem porażane przez choroby i szkodniki, ale zazwyczaj wymagają opryskiwania tylko w przypadku większego zagrożenia. Najlepiej rośnie w pełnym słońcu, ale toleruje także miejsca lekko zacienione. Różę dziką sadi się pojedynczo, w grupach, na żywopłoty nieformowane, w parkach i ogrodach naturalistycznych, w miejscach o niekorzystnych warunkach glebowych, w celu pełnienia funkcji ekologicznych np. w zadrzewieniach śródpolnych, na miedzach, przy ogrodzeniach celem stworzenia warunków dla bytowania owadów, drobnych zwierząt i ptaków. Odpowiednim towarzyszem są inne gatunki krzewów liściastych, a także - różnorodnych bylin, roślin iglastych.

autorzy: Marta Monder; , Związek Szkółkarzy Polskich;

zasięg geograficzny

większa część Europy (za wyjątkiem regionów północnych i wschodnich) (1600-1800 m.n.p.m.); północnozachodnia Afryka, południowo zachodnia i środkowa Azja, wschodnie Himalaje (do 2900 n.p.m.);

pochodzenie

pierwsza publikacja: przed 1557

grupa roślin

róże

grupa użytkowa

róże parkowe

forma

krzew

siła wzrostu

wzrost typowy dla gatunku

pokrój

krzewiasty wyprostowany
przewisający (płaczący, zwisły)

docelowa wysokość

od 2 m do 3 m

barwa liści (igieł)

jasnozielone

zimozieloność liści (igieł)

liście opadające na zimę

rodzaj kwiatów

pojedyncze
kwiatostan

barwa kwiatów

różowe

pora kwitnienia

czerwiec

owoce

czerwone
pomarańczowe
ozdobne
jadalne
ozdobne i jadalne
sierpień
wrzesień

pora owocowania

nasłonecznienie	stanowisko półcieniste stanowisko słoneczne
wilgotność	podłoże umiarkowanie wilgotne roślina tolerancyjna
rodzaj gleby	przeciętna ogrodowa
walory	jadalne owoce odporność na zanieczyszczenia ozdobne owoce pachnące kwiaty ozdobne z kwiatów roślina miododajna roślina kolczasta lub ciernista
zastosowanie	ogrody przydomowe parki rekultywacja zieleń publiczna ogrody skalne kompozycje naturalistyczne (parki i ogrody) rabaty suche bukiety w grupach soliter (pojedynczo) owoce na przetwory
strefa	4

autorzy: Marta Monder; , Związek Szkółkarzy Polskich;

